

АЛГЫС КЭРИЭТЭ ЭТИЛЛИВИТ САНААЛАР

Саха ССР Президенигэр кандидат
И. Д. Черов кытта көрсүһүү

Иллараа күн биһиги оройуонмутугар Саха ССР Президентигэр кандидат, республика министрдарын Советын Председателдин солбууулааччы Иван Данилович Черов сырытта, Хас да доһилиниэ, оройуон министр быбардааччылары кытта көрсүтэ.

Чурапчы салтанатыгар көрсүһүү, эрдэ бөлдьомутун курдук, иккис оройуоннаабы Култура дьэтигэр буолла. Ити күн таргатыллыбыт почтаба «Кыым» хаһыат Президентка кандидат программата бачээттаммит үчүлэрэ биэр этэ. Бу көрсүһүүтэ сорохтор ону хаһыа-үйө билсэн кэлбит буолаллар эбитэ дуу, ыйыталаһы да, санааны этин да кудууххай собуустук барда.

Иван Данилович республика Президент ханык сүрүн сэмэли-соругу туруоруна үлэни сөбүн туһунан сибидин кэлсээтэ. Ол барыта «Кыымга» бачээттаммит табыста. Быбары интервирнир дьааччы итин хайаан да билсэбит буолуохтаах, Слон мань барытын тыһууу тыһууу түһөрөн хагылымыра наадалаарынан аахпалын Хата, ол онуугар Президентка кандидат быбардааччыларга туһайан тугу эппитигэр, ону тэҥэ ыйыттыларга эппиттээрингэр тохтуоха сөп.

Бу үрдүк дуоһунаса кандидаттары туруорарга тодо собулэстиг, онуоха тоһо бөлөмнөөххоний дьин ыйытыахтаахтарынан сэрэйэр буолан, иккис бастаан итин быһаарда. Уһунуун толкуйдаан, үчү-элбэри ырааһытан көрөн баран собулэстигин ахтар. Бастаан, бу республика үлэти-хамнаһы, чыып суолталаах проблемаларын ыйытыар-чымпыгар тийэ саппа үчүгөйдик билбэ бэрт аһыах салайааччыларбытыттан бирдэстэрэ. Ити кэнкэ сылларга норуот хайаайытыбатын араас салаатыгар, културара, доруобууна харыстабылыгар, о. д. а. быһааччы кыттан үлэлэбит объекти элбэти этэр. Оттон бизнестин эриэ, олохтоох промышлениэ, олохтооһоо хааччылыы, транспорт бары норуоттарын, АЯМ-ы уонна массаына суолларын тугу, сибээс, нефть бордодуукталарын, аһылык промышлениэни болтуростарынан дьарыктанар. Быһаата, билгитин дьалхааннаах кэмгэ экономайты пулсуун тутан олохтор иһиэбит, Индустриэ, Иван Данилович канцелиэ кэмгэ Россия уонна атын сувереннай республикалар салайааччыларын кытта араас кэрсэтиини таллыта, экономическай сибээстэри олохтоонунта

быһааччы кыттан эриэ эмиэ улахан суолталаах, сүһүнүн, саҥа экономическай сыһаннаһыларга республика сайдар нэскилэ суолу-иһини торумнаһан эрэр салайааччынан биллэр. Президентини талдыллан сөн диир иһиэбит доруобууатын туругун, биллэн турар, эмиэ интервирнибит, Бэйэтэ этэринэн, чэгин, «суукада» 14-16 чаас үлэлибин, манньык режимини салгыы үлэтир кыахтааһын» диир.

Президентка кандидат ыйытыларга тоһо кыалларынан толору эппиттэри биэрэ сатаата. ыйытыларга, сүрүнүн, тэя сири дьону тийиммэттүгэммит олохтот кыһалчалара ахтылынылар. Холобур, государственнай уонна кооперативнай эргизигэ фонданы, табаары үлэлэри тоһо тэҥэ суолуу, бу өртүгүн тэя сири дьон хайааһа дьэри бачытаһаах баһыаһынаа олохтохторай дьин ыйыттылар. Онуоха «арыны, эти онорон таһаары бэйэтигэр тутулуктаах, атын өртүн, кырдык, тэҥинэххэ наада, онуук үлэни ыйытыаһыт» диир. Биллэри курдук, бу күнүгэ оройуонга союзтары ыһан коллективнай предриителлэри, баһынай хайаайыстыбалары тарийин араллаана үлэниэн турар. Оттон Президентка кандидат бу болтуроһа адыс атын санаалаах эбит. Иккис союзтары чөлүгүн хаалларарга этэр. Уонсайынак, наһаах рентабельностаах союзтары, отделениелэри суох онорго тэҥэйимэххэ, манна толкуйдаахтык сыһаннаһыахха диир. Ол эрээри манньык хайаайыстыбалары хайда быһыаахтык үбүлүүр туһунан эһиэ. 70 бырыһаанга дьэри госзнак кэһэс да баар буолуохтаах дьин адыс бигэтти хардарар. Туохха олохуран манньык этэрин арай кэли истэбилэн иһэр иһиэбит. Пенсилларыгар эрэ аһаантанан олохтор быстар молтох хааччылыаһа дьон хайаайыстыбаларга Холобур, туораттан көмө иһиэбит итинни кыһа аһаарда телефонулар ыһа 13-14 солк. төлүүр буолаһына хайдах олохтор? Кэлэр сылга манньык дьонтуугар оройуон бюджетигиттан үтэ норуот дьон субдидир И. Д. Черов.

И. Д. Черов кандидатураны ойсон, быбардааччылар В. Н. Оконешников, И. С. Кузьмин, Т. Д. Тарасов, А. Н. Санникова тыл этилэр. Ол барыта үчү иһиэһини табыста, алтыс курдук иһилинэ.

П. ПОПОВ.

Ахсынньы 7 күнүгэр, субуотага, күнүс 3 чэастин райсовет дьэтигэр конференциялаһыгар Саха ССР вице-президентигэр кандидат, республика Тугууа уонна инвестицияларга министр Вячеслав Ангольевич ШТЫРОВ уонна Саха ССР Президентигэр кандидат М. Е. Николаев итэбэллээх кинигэ, республика Норуотун үөрөдиритини министри солбуулааччы Егор Петрович ЖИРКОВ быбардааччылары кытта көрсүһүүлэрэ буолар. Райсовет президиума.

САНАА ОЛОХ

ХАҤЫАТ
1931 СЫЛ АЛТЫННЫ
15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

№ 145 (7218) © 1991 сыл. Ахсынньы 5 күнүс. Чэпчэр © Сманата 8 харчы

КУЛУБА ТУҤУНАН САБАҤАЛААҤЫННАРЫМ

М. Н. СИБИРЯКОВ, райсовет председателэ

ИККИ - сыллаарыта союзнай суолталаах 165 солкуобайдаах пенсияга тахсыбытыт, Куоракка дьэ-уот биэрбиттэрэ. «Көр эрэ, үбүлүүк, чинниэйдик үлэ-лэоммин эрийин тилинэ» ээ» дин санаабытым да, олохтот атыннык дьаһаан барда. Россия эбэттэн халлаан дьыбарданна. Быһыл нуһун улахан уолбар дьэ атыылаһан биэрдим. Кыттыһан ыһахтан-ыһаат, иккис сибиһиэни кыстатан туруорабыт, 59 сааспар үнтөннэн баран, дьэ дьыһаах Саха мала буоларды тэринэн эрэбин. Ити—кыһалбаттан, хоргуйар өлүү аһаһабыттан, көнөтүк сылдьан аһыах сыл хаалыт олохтот тумүтүүр санааттан.

Төрөөбүт Чурапчыбар үлэлик кэлбитим уон ый буолла. Хас биридиллэрэ сылта тэҥнээх курдуктар, онуук ыраахан кэмнэр кэлдилэр. Бу кэмгэ туох уларыйда, туох-туох буолла дьин элбэхтик, элэһлээхтик толкуйдуу сатыыр буолан эрэбин. Мин социалистическай идеяларын салайтарга олохтор оройуонга кэлбит курдук этим, оттон бүгүн капиталыма тутан эрэр оройуонга олохобун. М. Горбачев фюрердан көтөн кэлээт, үөрбүт-көппүт курдук, «төрүт атын дойдуга эргиллэн кэллим» дьэбитин итэһэйбэтэрдик да, кэли өйдөөтөххө, саамай сөһкө эппит эбит.

Атырдыах ыһы 19 күнүттэн ыла адыс атын дойдуга буоллубут. Дойдубут төттөрү барда, Дьоммут ой-санаата булкулунна. Иккис сатаалаах баһыһы, оттон сатала суох эстиһи. Урут мин билбэтэх дьомум, билгиттэн төрүт атын өйдөөх-санаалаах дьон баар буолан эрэллэр.

Арай күнүс үлэни олохтоонна, биэр отучча саастаах эр бэрэ көтөн түстэ:

— Максим Николаевич, бу күнүгэ Санкт-Петербурган, Киевтин кеторү сылдабын. Бэйэм Чурапчынан, куоракка кооперативка үлэлибит. Вилр вагон турбаны, сантехническай матырыһааллары булан кэһиэрдим, испэтигэ бүтэй турар.

— Оо, үчүгэй да эбит! Оттон биһиги циркуляциянай носуола суох эстэн олохтобт дин.

— Ээ, ону баһас наччас булабын. Ол проблема

Урут мин билбэтэх дьомум, билгиттэн төрүт атын өйдөөх-санаалаах дьон баар буолан эрэллэр.

буолбатах. Төһөнү санаастыгыт?

Мин соһууан, балаача олорон баран, бу салайааччы буолуон бэрт да уол эбит дин санаан, ыйытабын:

— Бээ-эрэ, доһоор, эн урут тугу үлэһэйбидиний?

Киним хайдах эрэ санаардабыт характарынан мин диэки көрөн баран: «Быһыл саас колонияттан кэлбитим ээ», — диэтэ. Кырдык дараһы, кини туох да сыһахала суох сылдааһыта суох, сыһаатаран түбүнэн сырыттар. Ол эрээри оройуонугар номолөһөр ыраас санаалаарын сүрдээрин үөрөһүтүтүм. Бүдүртүбүт да көнөөчү.

Эмиэ ити күн иһиэлик биэр отуччата да буолан иһи адыс өбө кини көтөн түстэ:

— Максим Николаевич, адыс сүүс тоһа автобензини Нерюнгрига кинилэти 70-нуу харчы атыылыһабын.

— Хайа, тугун элбэһэй, хантан буллун?

— Бирьэ нөгүө көстөр буоллаҥа.

Дьэ, итинник. Вагон турба хас тоһатын билбэтим, оттон 800 тонна автобензин оройуон дьылбатын быһаарар дьыла буоллаҥа дин. Ити бааллар сана олох уолаттара. Урут барыта фонданы, быһааннан дьаһаллар эбит буолаһына, билгитин брокердар, менеджердар дьаһайар буолдулар. Министрлар уматыгы да, авария таһыстарына турбалары, электродтары да булан биэрэр кыахтара эһинэ. Хантан биэрэхтэрэй, эдэр саталлаах олохтор турбалары вагонунан, уматыгы тийһиичалы тоһанан дьаһайар буоллаһтарына. Аны фондага, быһаанга ыһа да эрэл суох, төртүт да атын кэм садаланна. Революцията суох, олорон эрэ капитализмга баар буола түстүбүт.

Аһыах да буоллаллар, кооператордар, брокердар оройуонга көстүгэлээн эрэллэр. Ити үчүгэй. Оттон бу переходной кэмгэ күүстээх салайааччылар наадалара улаатар чин-

чилинэ. Ол эрээри салайааччы көстүбүт буолла. Дьон кыахтаах өртө чаһынай баайга, бизнесска

АБЫНАХ сыллаарыта салайааччы биэр ээ кинилэ эти ордуу снэты быһылаах ээ дьин кыһаар этимбит. Холобур, биз-алта сыллаарыта салайааччы бэрэ буолар кыахтаах уол-партия уобалаһаары комитеттар инструктордыа олохтоонна бэйэти «Москвитин» сыанатын ыһратын үрдэтэн атыылаата дьин үчүсүү иһирэн, партиятан үстүбүттара, үлэтигэр үүрбүттэрэ. Оттон «демонстраттар» партиейнай үлэтигэр привилегияларын саралааһыта аһыраһан, норуоттан авторитет ыһыттарга, быһааска ыһтыбыттара. Билгитин демократическай күүстэр быһааска кэлдилэр да, үүнэ-таһинэ суох барыта, снэтин суола дьэ аһыланна. Ону бөһөк-хаһаар орган баара көстүбүт, сорого сокуонунан көгүлэһэр курдук. Адыс аһынах хонугтааһыта атын оройуонтан биэр салайааччы кэлэ сылдьан, мнэхэ кини түһэн таһыста. Кыһын кыһалдата ыһаһарыан, кинибиһтэн көрдөбүт:

— Степан Петрович, наһаа кыһаллан олохобун, бэйэм билэ сырытаһын. Элбэх ыал нэһэйэри олохтор, саатар, биэр-иккис циркуляциянай носуола атыылаһаһынан ээ.

— Кыһалтаһытын билэ сылдабын. Кырдык, мнэхэ носуос баар. Аны ханна баһаар-бартер. Манна таһаарыһым баар, мнэхэ үс хөстөөх отоллениелаах дьэстэ булан биэрин да, носуос баар буолуо, суох да—суох.

КӨҢҮЛ бары, көчүһүү садаланна да, эдэр дьон салалтатан кюта сылдьар буолдулар. Өссө көгүлүк, өссө бөһөкүк сылдаһан ыһаат баһаарар. Салалта аата салалта: снэ-биэр дьон саната, хомо, үбүлүүтэ баар буолуо. Оттон чаһыаллар. Уларыйыттарийин, сүрүнүгү хаһыска суога эмиэ салалтаттан дьону тэйтэр. Манньык уустук быһыытамайгыта урукку партиейнай дьыһаһаһынаа үлэлигит дьон үлэлигит хамсыһар дьылдаланна быт.

Ордук Советтарга ма-

суонна, салалтаттан куютан барда, кризис садаланна. Ол туһунан мантан аһаара сурубуом.

Билгитин демократическай күүстэр быһааска кэлдилэр да, үүнэ-таһинэ суох барыта, снэтин суола аһыланна.

Салайааччылар ортолоругар итинник бэйэ-барыстаах «бартернай» испэтигилэр харса суох садаланан биридилэр. Онноһоор быһааннаах фонданы ыһаары тийдэххинэ, сээкэни эрэйэн иһиһи атаһыан кэһиһилэр. Тугун да суох буолаһына, көһсүлэри көрдөрөллөр. Аны бэрки быһаарар чинчелинэ. Ону үчүсүгүн ханна да аһыһаар сириг суох курдук, бары истибэтэх кулгаах, көрбөтөх харык буоллаллар.

Саталлаах салайааччы атаһтарыгар доһотторугар тугу эмэ тэбэн биэрдиһэ көгүлэ курдук. Ити быһа саһа олох «үтүө» көстүүтэ бадахтаах. Сорох салайааччылар, улаһык кыра тариллэлэр баһыһыларга эһин араас «Тойоталарга», «Волгаларга» талгыт аһаһыт-эригилэри тийэ сылдаһан, күһнэһ-күһнэһтэн аһаһ эрэллэр. Ол эмиэ сана олох көстүүтэ аһаһаһаар буһаар-хаһаар кыах адыс мэллэйдэ. Оттон парти өрөгөһдөөн олохтоонна, аһаар арыгы сыттаах салайааччы үлэтигэр үүрүллэр, партиятан уһулар этэ дин. Баһар, Сибирийков урууту хаһаандалыһа системаһы аһаһаар дьахтэра да, туох баһыһан кырдыгы аһтаһын.

Хаһан да үөскүү илик кытаһаах диктатура системата кэлэн эрэрэ чуолкай.

рахан күһнэр-дьыллар үүнүлэр. Советтары быһаастан тэһитин садаланан барда. Сана быһаас органнара үөскүөхтөрө. Бу туох органнарий? Советтар хайдах дьылдаланнахтарой? Атырдыах ыһы 19 күнүтүн кинигитэн Советтар суолталара улаһаһыт түстэ. Совет дьин парти төрөһүт орото, «саһатын» кинигит «архивин» баһаарар. (Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

ЖЫАХ БААРЫНАН ТЭРИНЭН

Суөһүгө дороохой аһылыгы бөлэмизини бышыгы сезонутар отделение байэтин кууһунан мөстөбө 234 тонна оту сөдотуопкалаабыта. Итинтөн 28,5 тоннага эбин төлөбүргө бериллибита. Онон кыстыкка ийирингэ общественная сөһү айаар 205 тонналарга хаалдыта. Оттон отделение биллгини туругунаан 105 манар ынады, 158 мччат сөһүгүнү, 300-төн тахса сылгыны кыстанан туруор. Эбин аһылыгы сөһү көрөөчүлөр байэлэр бөлэмизини сноталар. Совхоз нонгүө көпсөтиниз Золотинкаттан уонна Нерониттан 174 тонна оту ылахтаахтар. Ону түйөз өлүктөр. Ол тынан баран арыылаахтары нмгта кыттыһан бирдини предствителни ыаллыктыр. Кинилэр уочаратынан оту тийэтэр сорунтаахтар. Холобур, биир нэдиэлэргэ Арыылаахха бырактарыах таахтар. атыһыгар — Түйөзө. Изи курдук хардарытаары тийэтэрэхтээхтөр. Аны Дааһа Амматтан 50 тонна оту агыдыласпыттар. Ону чугастыи ээлин тийэтэрэргэ суотаналлар. Трактордар ичинтэн сууһаа ичинэн эргиллэн кэллэхтэрини сөн үһү.

Түйөз отделениеи салаалтата ити нэлиэхтөөх оту олорчу ыларга уонна дорооххой аһылыкка дьуораллаан эбин аһылыгы олгорор сыады кининиэн үлэлэтэргэ суоттанар. Очмогуна эрэ, бэрт тыым аһылыгынан да буоллар, хара сиргэ үктэнэр ылахтаахтар. Ол ичин «Янудомеллорацин» холбоһук ПМК-тын кытта дулданы астарыыга көпсөтинисттэр. Ити үлэхтэргэ толорулуунуадына, олох субу күннөрүн эбин аһылыгы бөлэмизини сыады үлэлэтэргэ былаанныыллар. Онуоха бөлэмизини үлэлэри ыкта сылдыааллар. Түйөлөр Урунку да сылларга эбин аһылыгы күүскэ туһана сылдыбыт омыттаахтар. Онон, таба тэриинэхтэрини, быһыл даһаны ити болпуруоһу атавар туруоруохтарыи сөн курдук.

Билгини аһыллентара олус көмүчү. Кунгэ ынаха, тигэһэ 4, тыһааска 2,8, борооскута 2кг от көрүллэр. Онон салаа от көмүс сыанаты

гар турар. Ол ичин снотанын тухары колхоз сөдөһө производствотун салыһыга үтүс сыратын биэрбит. үлөз бэйи өмөстөөх Петр Ивансич Лебедев Фуражырынан аһаабыттар. Кини күнүстэ сүөсүһүттэри кытта булкуһар, оту хайдах тарбаталларын хонтуруолдуур. Олнөсөөр оһыта суох, сана үлөһүттэргэ оту бйаһыи хардар ууран биэрэн, быһа холуһан күнүстэ баччаны снотвэхтээххит дэнэ бардор. субэлнр. Кыһалда дьону араастык үлэлнрэгэ күһайар. Төһөлөөх сүттар-хурааннар көһө аастылар ити аспагылар иин. Ол эрээри Петр Ивансич, буһа, оту ичиник бйаһыи хардар буран мээрэйдээбитэ суох буолду.

Сага тутуунан ииэрнэйэр

Бу күннэргэ Дирек бөһүөлөгөр сага сөдөһө хонтуората уонна бороодуукта маһаһына үлөзү ииэрээри тураллар. Билгини бу дьөлөргө итигэр систөматин таһа сылдыааллар. Бородуунга маһаһына пайдиыктаахтар туруордууларын тутулуһа. Тутууларга пенсияга олорор Н. Г. Песерев элбэх сыратыа снотвотун биэрэ. Дирексөр сага хонтуороба, маһаһынына киирэр үөрүү аэра улахан.

Т. СОКОЛЬНИКОВ.

Отделение сөһүгэ ити хотонунан кыстанан турар. Биллгини туругунаан биир даһаны ынах ылаплат, оһон сага төрүөхтэрингэр днэри үүтү мыр ылахтара суох. Биллгини эмттар А. Манастырен, В. Олесов, А. Окочешникова, М. Иванова 21 дин ыныһынтаахтар. Итинни таһынан бары бирдини көлө эбэтэр атыыр оуустары көрөллөр. Оттон Данил Михайлов төрүөхтөөх 20 тигэһэни кытта буюбидар. Биччат сөһүгүнү көрөөчүлөр эмнэ бйэлэрэ туспа түбүктөөхтөр. Холобур, Х. Н. Новгородка 46, А. Т. Местникова 39 борооскуну көрөллөр. М. К. Беллева 15 тыһаастаах уонна 7 тигэһэлээх. Оттон П. П. Белыев 32, Ю. Д. Яблоосвай 18 тыһаастаахтар. ол быһыыгар эмнэ даһаны көлө оуустаахтар. Кинилэр бары туһунот сөһүгүттэри эһираллаһка хара сиргэ үктэннэрэр үтүө баһаан салалтарын үлэллнлэр, эбин аһылыгы бөлэмизини сыах турганник үлэзэ ииэрэригэр баһараллар. Онуоха «Чу-

рапчы» совхоз салаалтата ити ылаалтарынан нөмөһө сатылар. Онон, биир субэлэрини холбоотохторуна, үөһэлэбит ыарахан балаһыансыатак тахсыахтарыи сөдднэн санаһа көлөрүн.

Оройуон биир кыра уһаастаһын рабочайдарыи субу күннэрдээри түбүктэрини туһунан көпсөтөбит. Түйөз бөһүөлөгөр үчүүттал М. Г. Иванна салаһааччылаах 6 үөһэлэччилээх снотвөһө А. Е. Белыева сөһөздөһөһүдээх 20-чэ өвөлөөх детсид үлэллнлэр, бу дьыл ичинэн оскуола саһа дьнөтин үлэзэ ииллэрэргэ түбүгүрөллөр. Биллгини итигэр систөматин монитажтаһын, муостатын тэһэтэни ытыктылар. Онуоха совхоз өртүттөн улахан көмө оһоһулар. Кини мастарыскай снотвөһө техникара, монтаһниктара бу үлэзэ үмүрү тардылыһыһыр. Онон Түйөз бөһүөлөгүн олохтоохтору Саһа дьылы ити оскуола дьнэтигэр көрсөргө былааннаааллар. Отделениега өссө быһырыһын туорт квартиралаах олорор днэ үлэзэ иирибитэ, быһылгы тумугунан биэс ыла саһа днэзэ иириһини малаһыһыһабыт, Биллгини туругунаан иһи ыла аһылаһт түһэрдэ, иһи днэи көндөһө бүттэ. Оттон биллгини тутулаа турар 100 сөһү ииэрэр саһа хотон көлөр сыһа үлэзэ ииллэрлннэхтээх.

С. АЛЕКСЕЕВ.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндүтүк саныыр дьуөгөбит, табаарысыт, РСФСР нөруотун үөрөдөрүнүн туйгуһа, хоту көбөрүү кыттымылааһа СИДОРОВА Варлара Романовна 60 саһын туоларынан истинник эсэрдэллнбит. Кырдыары ыалдыары билбэнкэ дьонун-сэргэтин кытта үөрөкөгө олох үөһүгэр сылдыартар, субэ-ама буоларгар баһарабыт уонна алтыһыт.

1983 сыллаахха педучилищени биэргэ бүтэрбит дьуөгөлэриң, дөбөттөрүң.

Күндүтүк саныыр ара табаарысыт НОЕВ Иван Иванович, үйө агардаах коммулейгынан иһи, истиг эсэрдэ Кырдыыга кыйтарбакка, ыарыһа бериммаккэ ыһаанах санаалап, уһун үйэлэн! Иһиг днэ көргөһүгэ дьол эрэ тосхойдуң.

Захаровтар днэ көргөн.

Күндүтүк саныыр, иһитиһыр убайытын ПАВЛОВ Афанасий Харитоновичи үйө агардаах юбилейынан иһитиһи, истинник эсэрдэлибит. Ваһарабыт сир үрдүтөр бээр бары үчүтэһи, ыардыары, ыалдыары билбэнкэ үлэллн-хамсы сылдыарыгар.

Кривошаликиннар, Павловтар.

«Сэттэтэ нэмэйдээ, бирдэ быс» диндэриһини, билиһини, Карл Маркс ваһынан совхоз дирекциятын үлэһиттэргэ, специалисттара, совхоз структуратын уларытан тэрийэр туһунан бирдинлээн үлэһиттэри, кырдыабаһастары, рабочай коллективтары кытта элбэхтэ көпсөтөһөбит, араас таһымнаах муһыахтары ыталаатыбыт. Субэ-саргы аһы бирдин үлө коллективтарынан көчү бөһүөдөһтэри ырытыһынан, чуолкайдаһыһынан баран тумуктэниэх буолла. Сотору совхозтаахтар уопсай муһыахтара бүтэһиттээх быһаарыһыи ыһыһаһа.

Дьон үсө баһынай хаһаайыстыбадарынан барары ордорор. Онон совхоз баһыи-дуолун, сүрүн средствөлэриин аһыһабыт-суоттаннабыт, Барылаан аһыһынан, совхоз снлы, бэрт дуона суох да буоллар, кыра барыстаах тумүктүүбөз. Онон кинини хаһыспанна, көһө-күүһө суох, туох баһыдаахпыттын бирдини дууһанан үлэлтнэххит.

Хаһаайыстыба 8 мэт солж курдук сүрүн средстволаах. Сир сыаналаһа иһи. Онон иһини иирибэтэ, Производствений тутуулар ким ыларынан баһынай хаһаайыстыба-

Соловьев нэһилигээр нэһилиһиниэ уопсай муһыаһа «Саха ССР Министрлэрин Советын 1991 сыл алтынны 25 күнүнүөһү 550 №-дээх уурааһар олоһуран нэһилигээр уонна совхоз иһини хаһысхатын туһунан» болпуруоһу дьүүллэстэ. Даһылааты совхоз директөһө В. П. Чилигинаров өһөрдө.

Көпсөтини активнаадык, итириһтээхтик Барда, Урдук үүнүү эһөһөһөһө Г. Д. Николаев совхоһу ыһаһа, иһи нэһилигээр иһи бир салаалыһаах тус-туһунан предприниетеллэри тэриһэргэ эттэ. Туспа сөһтөөх буолуоһа сөн. Ону таһа республикага тэриллибит бурдук ассоциациятыгар, ыһыи сирин көһөтөн турар, ииэрэргэ туруорустар. Отделение эһөһөһөһө М. М. Ершов нэһилигээр иһи колхоз буолар эбэтэр тус-туһунан сөһтөөх предприниетеллэри тэриһэр сөһүн ыһа.

—Мин совхоз дирекциятыгар, олохтоох салаалтаһа хом санаабын эһөргэ тийэһөһи, днэи саһалыһыр бэйэтин эһөһөһөһө В. Н. Брыһаев.—Кинини снлыларга совхоз көрдөрүүтэ таһнары барда. Ааспыт буһуурдуах снлыларга отделение рабочайдара салаала тыһы-өһүн иһөһө, ыһыһан үлэлээн нэһиттэргэ. Ол биллгини суох. Үүт ыһамаат сөһү өлөсүтэ турар. Маһаһа ыһытык турбат. Тууга хаһытарбыт баһыи курдук снлыдабыт. Дьону «үлэлээһэ» дикртан туттунар буоллуһут. Онон үлэлнр салаалтаһы аһыи оһсон, нэһилигээр иһини барар сөһтөөх.

СУОЛБУТУН ТОРУМНААТЫБЫТ

«Сэттэтэ нэмэйдээ, бирдэ быс» диндэриһини, билиһини, Карл Маркс ваһынан совхоз дирекциятын үлэһиттэргэ, специалисттара, совхоз структуратын уларытан тэрийэр туһунан бирдинлээн үлэһиттэри, кырдыабаһастары, рабочай коллективтары кытта элбэхтэ көпсөтөһөбит, араас таһымнаах муһыахтары ыталаатыбыт. Субэ-саргы аһы бирдин үлө коллективтарынан көчү бөһүөдөһтэри ырытыһынан, чуолкайдаһыһынан баран тумуктэниэх буолла. Сотору совхозтаахтар уопсай муһыахтара бүтэһиттээх быһаарыһыи ыһыһаһа.

Дьон үсө баһынай хаһаайыстыбадарынан барары ордорор. Онон совхоз баһыи-дуолун, сүрүн средствөлэриин аһыһабыт-суоттаннабыт, Барылаан аһыһынан, совхоз снлы, бэрт дуона суох да буоллар, кыра барыстаах тумүктүүбөз. Онон кинини хаһыспанна, көһө-күүһө суох, туох баһыдаахпыттын бирдини дууһанан үлэлтнэххит.

Хаһаайыстыба 8 мэт солж курдук сүрүн средстволаах. Сир сыаналаһа иһи. Онон иһини иирибэтэ, Производствений тутуулар ким ыларынан баһынай хаһаайыстыба-

Быһаарыныи биир: нэһилигээр иһинэн

Кини эһитини пенсионер Н. И. Сергеев үлэлэтэр. Иван Иванович Мылаа куөлүгэр тууга туссут 4-5 сөһү баччаһа днэри ороммоһо сноталларыи, кыстык оту кулун тутарга эрэ днэри тийэр кыахтааһын снотатта, маныһи тэриһиниэн сир отүлүбөт даһи турар, нэһилигээр иһини араһсарга ыһырдэ.

Хаһыһаһтан снлыдар баһынай хаһаайыстыбаһа салаһааччыта М. С. Седалищев эмнэ нэһилигээр иһини дьаһанары өһөрдөр. Пенсионер Н. Г. Захаров бу кыһараннаах кыстыгы туоратан эрэ баран нэһилигээр иһини туһунан хаһаайыстыбаһарынан барар сөнүн аһыһа. Оттон хонну биригэ днэри Д. Д. Егоров нэһилигээр туһунан барар кыаһа суоһун даһаастыһыр. Үлэ-хамнас наһаа айгыраһыһа аһыи үлэһиттэргэ, рабочайдартан буолбутун аһтар. «Ыһыддыи тоһулуу олус өрөгөһөһөтө, Түөрт ыһаары отторун фермалар иһи ыһа бүтэрдилэр. Ордун иһи ферма үлэһиттэргэ хөркөһуулар, оту, комбикорму иһиниэн-таһыһан тоһо снлыдаһан агар кырыһыһаттан сноталлар. Бөһөнн хонтуруоллаһыи суох. Онон кытаанах салаалта наһаа», —днэи тумүктүүр араһтар.

В. М. Саввин кырдыаһас Хаһыһаһа эмнэ кыстык ыараханна, аһыһыһага эрэ тийэр оттоохторун, үүтү ыһырдэ баар

кыахтар туһаныһабытаһаһа бөлөһтөһө уонна тийэр нэһилигээр иһини араһсары өһөрдөр. В. В. Саввин, тутуу эһөһөһөһө, тутуу калтэй совхоз иһини өсделениеттар барбыһаһа аһыһа, Онон, араһсар буоллаһа, төһө да ыарахтаһардаһын иһини, салаһар дьөһүрдээх аппарата тутары, былааннаһыи, сайдыһыи нэһилигээр иһини дьаһанары көрүнөри кыстыкка оту саһа тэриһилэр баһыһаһа хаһаайыстыбаһа р.и.г.а.р. предприниетеллэргэ профком түһэтэрини туруоруһта.

Кинилэри сэргэ пенсионер Д. Д. Петров отделение управлюцияһа М. Д. Николаев, сельсовет председателэ Д. Н. Собакин уонна Волугур отделениеи предствителэ А. П. Ефимов тыл эһитилэр. Кинини араһтар нэһилигээр территорияларыи чуолкайдаһыһыһа сорох санааларыи эттэ иһиһа, нэһилигээр иһини араһсыһыи. Волугур кырдыаһастара өһүдүллэри иһитиннэрдэ.

Муһыһаһа кыттыһыт 120 иһиттэн үтүс агар нэһилигээр иһини араһсар иһини куоластаата. совхоһунан хааларга 5, иһи нэһилигээр иһини коллективнаадык тэриһэргэ 12 иһи куоластаата. Нэһилигээр иһитиннэри коллективнаадык хаһаайыстыбаһа тэриһэргэ быһаарыһыһа.

А. МАКАРОВ. (Хаймаат общ. көрр.).

ларга хаалыахтара, оттон социальнай тутуулар сельсоветтарга бериллэхтэри. Бирдин биэрэттөн сөһүгүтүгэр, днэитигэр, уоттар тийэ аһыһаһан, тумүгэ көмөһөһөһө буолла. Ол киниттан ити барыта совхоз 300-чөкө үлэһитигэр пай быһыһыһаһа үлэллннэхтээх. Маныһа колхоз саһаттан үлэлээн биллгини пенсионера олорор кырдыаһастары ииллэрэр эбэтэр ииллэрбит туһунан совхоз уопсай муһыаһа быһаарыһа. Ол уопсай үйө стаһыһан быһаарыллар дуу, хайдах дуу—ону эмнэ көрүөхтөөх. Итинни тэриһэн совхоз 1992 сыл тоһсунуһу туттан баһынай хаһаайыстыбаһага бытаһыһаһа.

Баһынай хаһаайыстыбалары хастыи эмэ днэи көргөн холбоһон тэриһнэхтэри, Онуку 5-6 сүрүн баһынай хаһаайыстыба оскуо. Сөһүлэриин биллени турар хотонноруһар туруоруохтара. Үүтэриин баһаан утаа ороһуоннаады э-үүт комбинаттар туттаран аһнэхтэри. Эһи хайдах, ханна туттарары, аһыһыи быһаарыһа иһиттэр. Аһардас сирьсун (эһи, үүтү) аһыһаһан ыһаһаһаһаһа. Онон бйэһэ аһыһар сноттар эбэтэр холбоһон тэ-

Кинини баһынай хаһаайыстыбалара нэһилигээр иһини үлэһи сүрүннүүр, наймылаһаһа үлэлнр ханник эмэ сулуусуһаны тутуохтара. Оттон бйэлэриин дьөһүс хаһаайыстыбаларыи истэриһэн, эмнэ биллгини биригэһиһиһэр курдук, туох эмэ салаалтаһаһа буолаһаһа чуолкай Ону днэ бйэлэргэ иһиттэри.

Д. ЯНОВЛЕВА совхоз кыһаһыһаһа экономикаһа.

СПОРТ СОНУННАРА

Ааспат өрөбүлгэ гира- ба нэһиллэктэр иһин ар- дыларыгар бирдинлээн уонна хамаанданан бие- тыр иһин күрэхтэһин буолла. Оһо 9 хамаанда ныйыһа.

Бирдинлээн күрэхтэ- һингэ 60 кг дээрэ ыһаа- ыһынаахтарга В. Корзин (оройуон киниэ), 65 кг— К. Оконешиков (Бахсы), 70 кг—И. Гуляев (Бах- сы), 90 кг—И. Лаларев (Кытаанах), 90 кг үһө ыһааыһынаахтарга Н.

Оконешиков (Бахсы) бас- таатылар, 80 кг ыһаа- ыһына бастаабыт В. Слеп- дов (Бахсы) саамай үр- дүк көрдөрүүнү ситистэ.

Оһо хамаанданан Бах- сы нэһиллэктэ кини да- ннингэр түһэрбэтэ, II миэстэбэ Кытаанах, III-кэ Одьулуун табыстылар. ыһааыһылаах уонна би- ринистээх миэстэлэргэ тах- сыбыт хамаандаларга кү- рэхтэһингэ оройуоннаады тиннографит (директор П. М. Массев) харчынан

биринистээх, дипломнар туттарыдыһылар.

Саахыманка оройуон быйылгы чемпионатыгар 22 күүстээх саахыматчыт иһин бэлдэстэ. Күрэхтэ- һин швейцарскай систе- манан 9 турга ыһааыһы- на Г. Егоров (райпотребсо- юз) уонна А. Лукин (Хайахсыт) оһоһолора тэ- нэхэн, армый ордук хаа- чыстыбалаахтык оһоһооб- бут Г. Егоров ыһааыһы- ладьынан ааттанна. Үһүс биринистээх миэстэбэ В. Еврафов (ДРСУ) таһыс-

та. Бу күрэхтэһингэ «Аг- ропромэнерго» (нач. Н. В. Оконешиков) спон- сордаата.

Оройуонга ыһааыһы- быт күрэхтэһиндэр тү- мүнүтэринэн спорт 6 ко- рунгар (ноһуул тустуу, саа- химат, дуобат, остуол тенниэ, гиря, волейбол) оройуон 70-ча кинилээх хамаандата сүүмүрдэннэ. Спортсменнарбыт кэлэр субуотага, өрөбүлгэ Таат- та оройуонугар үгэскэ кубулуйбут көрсүһүүтэ барыахтара.

Одьулуун сельскэй Советын президиума колхознай-совхознай тутуу ветерана

МАКСИМОВ Петр Устинович

марахан ырыыттан өлбүтүнэн балтыларыгар, бырааттарыгар, аймахтарыгар диринг кутур- данан тиэрдэр.

Карл Маркс аатынан соһоһ администрат- сията, профкома үлэ ветерана

МАКСИМОВ Петр Устинович

марахан ырыыттан өлбүтүнэн бары чуҕас дьонугар, аймахтарыгар диринг кутурданнарын тиэрдэллэр.

Бүгүн Москва аһыгар Кыһыл Армия хардары киниэ киириитин садалаһыта 50 сыла туолар. 1941 сыл күһүнүгэр немецкэй-фашистскэй сэрбилэр Мос- коһа баса кэлбиттэрэ. Ахсынныга столицаны ко- ммунисткэйлер резервалары түмэн киниэ киириисэ турбуттара уонна остуолу үлүрүһүттэрэ.

Снимокка: Москва 1941 сылдаады кыһын

СССР фотохрониката.

Райсовет президиума зоотехник

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

өлбүтүнэн кэргэнитэр Малышева Любовь, Ива- новнага диринг кутурданнарын тиэрдэр.

Социальной хааччытыа оройуоннаады от- дела, дуулайдар, хараба суохтар уонна инбэ- лэнттэр обществолара инбэлинттэр общество- ларын оройуоннаады тэрилтэтин бырабылыан- ныатын председателэ Малышева Любовь Ива- новнага кини күндүтүк саныыр кэргэнэ

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

өлбүтүнэн диринг кутурданнарын тиэрдэллэр.

Норуот үөрөдүрүнүн оройуоннаады салла- та, профсоюз райкома инбэлинттэр общество- ларын оройуоннаады тэрилтэтин бырабылыан- ныатын председателэ Малышева Любовь Ива- новнага тапталлаах кэргэнэ, районо экономи- ка Малышев Виктор Кузьмичка тапталлаах убайа, районо инспектора Чичигинарова Мария Ивановнага күтүөтэ

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

эмнискэ маддаһ өлбүтүнэн диринг кутурданна- рын тиэрдэллэр.

Мугудай сельсовета, Мугудайдаады дөһсөд коллектива дөһсөд үлэһитигэр Максимова Эи- наида Кузьмичкага уонна шофер Малышев Николай Кузьмичка кинилэр таптыыр убайдара

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

өлбүтүнэн диринг кутурданнарын биллэрэллэр.

Чурапчы орто оскуолатын коллектива ос- куола уруккү үлэһитэ Малышева Любовь Ивановнага таптыыр кэргэнэ

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

марахан ырыыттан өлбүтүнэн диринг кутур- даннарын тиэрдэр.

Оройуоннаады кини балыһа коллектива балыһа хирургическай отделениетын медсес- тра Малышева Айталина Афанасьевнага таптыыр араата

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

марахан ырыыттан өлбүтүнэн диринг кутур- даннарын биллэрэр.

Чурапчытаады хаһаайыстыбалар иһки арды- ларынаады ыра тутар тэрилтэ администра- сията, профкома тэрилтэ автопаратын шофе- ра Малышев Николай Кузьмичка кини таптал- лаах убайа

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

марахан ырыыттан өлбүтүнэн диринг кутур- даннарын тиэрдэллэр.

Эгүүт комбинатын администрацията уонна профкома комбинат уруккү директора

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

өлбүтүнэн бөкүөнүнүн кэргэттэригэр диринг кутурданнарын биллэрэллэр.

Районо бухгалтерыгар Виктор Кузьмич уон- на интернат-оскуола библиотечкарыгар Варва- ра Александровна Малышевтарга кинилэр тап- таллаах убайдара

МАЛЫШЕВ Афанасий Кузьмич

эмискэ маддаһ өлбүтүнэн диринг кутурдан- нытын тиэрдэбит.

Ыаллара Давыдовтар, Аржаковтар.

Күндү табаарыспыт

Иван ФЕДОСЕЕВ

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн тө- рөбүттэригэр, кэргэнитэр, өбөлоругар, аймах- тарыгар диринг кутурданнарын тиэрдэбит.

Биргэ үөрэһинтэрэ, табаарыстара.

Хатылы оскуолатыгар биргэ үөрэһинт дьүүгэбит, табаарыспыт

ПОПОВА Анна Петровна

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн кини ийэтэгар, кэргэнитэр, биргэ төрөбүттэригэр диринг кутурданнарын тиэрдэбит.

Дьүүгэлэрэ, табаарыстара.

«Якутагропромстрой» МПМН-тын коллек- тива рабочай

МАКАРОВ Марк Семенович

өлбүтүнэн ийэтитэр, биргэ төрөбүттэригэр диринг кутурданнарын тиэрдэр.

Сылаг сельсоветын президиума кэһиллэнк олоһтоһо, рабочай

МАКАРОВ Марк Семенович

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн ийэт- гэр Никитина Анна Васильевнага, биргэ тө- рөбүттэригэр, бары аймахтарыгар диринг кутурданнарын тиэрдэр.

Сибээс Уһун Күүллээви отделениетын кол- лектива почтальонна Макарова Матрена Семен- онага быраата

МАКАРОВ Марк Семенович

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн ди- ринг кутурданнарын биллэрэр.

Күндү ходоһобутугар Никитина Анна Ва- сильевнага таптыыр уола

МАКАРОВ Марк Семенович

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлөй туораабы- тыгар диринг кутурданнарын тиэрдэбит.

Мугудайтан Сквцовтар, Пермиковтар, Поповтар.

Мугудай сельпугун коллектива сельпо үлэ- һитигэр Пермикова Полина Семеновнага тап- тыыр быраата

МАКАРОВ Марк Семенович

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн ди- ринг кутурданнарын биллэрэр.

Оройуоннаады сибээс уезла Уһун Күүл поч- тальонката Макарова Матрена Семеновнага быраата

МАКАРОВ Марк Семенович

хомолтолоохтук өлбүтүнэн диринг кутурданна- рын биллэрэр.

Күндү саһаспыттыгар Никитина Анна Ва- сильевнага таптыыр өһото, өбөлоругар бы- рааттара

МАКАРОВ Марк

эдэр сааһыгар хомолтолоохтук өлбүтүнэн ди- ринг кутурданнарын тиэрдэбит.

Макаровтар, Пермиковтар.

Оройуон олоһтоохторун ИСТИЛЭРИГЭР

Оройуон территориятыгар 9555 гектар бааһына, 44397 гектар ходоһа, 79626 гектар мэччирэг уонна 376 гектар туһанылыбакка сытар сир баар. Оһон- тыа хаһаайыстыбатын сирэ бүтүнүгүтэ 133954 гек- тарга тэһиллэр. Оттон нэһиллэһиэ—18,5 тнн. кини. Итинэн хае бирдин дууһага 7,2 гектар сир тиксэр.

Чурапчы сельсоветынаады сир комиссията сирни үлэһитингэ дьоннор этинлэрин «Сага олоһ» хаһыат иһигэ күүтэр:

Сир комиссията.

Бу дьыл ахсынны 6 күнүгэр райсовет автовай саалатыгар ыһааыһаар **КИНИГЭ КҮНҮГЭР** була барыгытын ыһырабыт.

ПРОГРАММАГА:

- дьиктилер хоннуулар;
- кинигэ дотерента;
- букинистическай кинигэлэри аһылааһын;
- коммерческай маһаһын-салон.

Арааһыһылар иһэг араһаларын биһирэтэр детек- тивтар, фантастикалар, дьһаһа-уокка туһалаах су- балари биһэр кинигэлэр, тунсаһай таһаһа, сэрэһ олоһ инсталэтин араһар мода сурдуһалларын ха- һааһыһынан буолар түһөһүннэтин мүлчү тутуман.

Садаланыта 16 чаастан. Киирии биллэһ сыһаната 2 солк.

Оройуоннаады кини библиотека.

ЧУРАПЧЫ КҮӨХ ЭКРАНГА КӨРДӨРӨР

Ахсынны 5 күнэ
Принцесса с Луны (Япония, Орлоһорго остуоруһа), Коһиво (АХШ произведствота), Назад в будущее (бастыһы чаһа).

Ахсынны 6 күнэ
Удивительные приключения Тома Сойера (мульти- фильм), Афоня (уус-уран фильм), Кармила (ужас).

Ахсынны 7 күнэ
Көһүл тустууга Россия финала, Королевство алмаһо (Индия).

Ахсынны 8 күнэ.
Потрясающее приключение мушкетеров (мульти- фильм), Воры в законе (уус-уран фильм), Бизриилэр иһэгэ 7 чаастан садаланаллар.

Редактор П. И. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 878700, с. Чурапчы, ул. Карла Маркса, 26 «а». ТЕЛЕФОНЫ: редактор — 21.333, отдел — 21-265, общий — 21-505.

Учредитель газеты «Сага олоһ» — районный Совет народных депутатов, Газета издаётся на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Индекс газеты 54967, Объем — 1 уса, коч. лист. Тираж — 4140.